Hiiglatöö tähendus Siberi kohta on tulewikus üli-suur, ta on Siberi wõti, mille abil maad wõib awada. Alles järgmise põlwe rahwas saab tunda, kuidas raudtee läbi wana maailm on muutunud.

Hampel-Pritsu.

Kristuse tulemise aeg oli käes. Kõik maa ümberringi oli walge lumewaiba al. Ka kreisilinna uulitsatel oli rohkeste lund ja usinad käed olliwad töös lund wankri ja käruga wärawa taha wedama. Üle öö oli kange külm tulnud ja tegi aswaldi uulitsad nii libedaks, et elajad ja inimesed uulitsale maha kukkusiwad.

Turu peal seisis kümneaastane poisikene. Tema riietest oli juba näha, et tema kätki juures õnnejumal mitte ei ole naeratanud! Ta kandis jalas wanu wiltkingi, millest paar katkiseid sukkasid oli näha. Ka püksid ja pealiskuub olliwad kord paremaid päiwi näinud, sest mõlemad riidetükid olliwad temale liig awarad ja juba õieti ära kantud. Katkise nahkmütsi alt wahtis lohke nägu wälja. „Hampelmehekesed" — hüüdis Pritsu aralt, „ostke hampelmehekesi (liigete puped)!"

Pritsu on waese lese poeg, pesunaese poeg. Ema on juba kodus nädal aega woodis haige. Hommikul trööstis Pritsu ema. „Ära nuta, emakene," — ütles ta, sina ju tead, et mul hulk hampelmehekesi walmis on tehtud. Kui mina nad kõik olen ära müünud, siis on meie hädal ka lõpp; mõtle ommetegi, terwe 20 marka (10 rubla) saan ma nende eest siis, selle eest wõin sulle palju praadi ja weini osta.

Ema naeratas tema sõnade juures, surus oma ainsa poja südame juure ja ütles: „Sa oled ommetegi minu hea poeg!"

Pritsu on jälle oma koha peal ja hüüab oma nõdra healega: „Ostke hampelmehekesi! Kenad hampelmehekesed, ainult 20 penningat tükk!" Kiireste töttawad inimesed temast mööda. Kõik ruttawad, et sooja tuppa saada, sest külm on kange. Õhtu jõuab wiimaks kätte. Pritsu peab kodu minema, aga üksnes 10 hampelmehekest on ta jõuudnud ära müüa. Kurwalt kraamib ta omad asjad kokku ja ruttab oma ema juure. Tema trööstib ema: „Homme läheb minu kaup wististe paremine" ja uus lootus tuleb tema noore südamesse.

Teisel päewal seisab poisikene jälle oma koha peal ja nõnda see läheb edasi kunni jõulu õhtu kätte jõuab. 40 hampelmehekest on ta ära müünud ja terwe 60 tükki on temal weel kastis. Nüüd hakkab ta lootus wajuma ja pisarad seisawad tal silmis.

Seal läheb üks herra temast mööda ja käe kõrwal kena poisikene. See on terwise ammeti wana nõunik Heinele oma poja-pojaga. „Paljalt 20 penningat maksab hampelmehekene," hüüab Pritsu pisarsilmil.

„Armas wanaisa, ostajmulle niisugune hampelmehekene," palub kena poisikene.

Wana terwisnõunik walib ühe hampelmehekese wälja ja annab Pritsule 20. maraa tükk. Pritsu waatab tummalt rahatükki ja siis peaseb sõna ta suust wälja:

„Minul ei ole niipalju tagasi anda," ja nutt tuleb temale selle juures jälle peale, sest ta kardab, et tema hampelmehekene talle kätte jääb.

„Mis sa siis nutad?" küsib terwisnõunik tema käest.

„Sest et minu ema haige on ja mul weel niipalju hampelmehekesi järele on jäänud," ütles Pritsu nuttes. Suure huwitusega küsis wana arst Pritsu käest: „Mis sinu ema nimi on? Kus ta elab? „Minu nimi on Pritsu Kopli ja ema elab Kuninga uulitsas Nr. 4, kõrwalises hoones 4 treppi kõrgel."

„Wõi nõnda, see on hea; need 20 marka wiid sa emale, ma tulen teda waatama," ütleb terwisnõunik talle ja läheb oma pojapojaga edasi, les weel sagedaste Pritsu järele tagasi waatab.

Omas ütsikus toakeses waese woodi peal ohkab sel ajal ema Kopli, „kuhu ommeti poiss on jäänud, oh Jumal, see on nüüd ka „püha öö", ja pisarad woolawad palgeid mööda alla. Seal kuuleb tema tutwaid sammusid, uks tõmmatakse lahti ja sisse tormab Pritsu:

„Armas ema, waata ommetegi, kui rikas ma olen, 20 marka on mul käes, ja mis sina kül arwad, kelle käest mina nad olen saanud? Ühe wana herra käest, kes ühe imeilusa poisikesega minust mööda läks!" Ja nüüd jutustab ta lapselikult kõik, mis täna õhtul temale juhtunud. Liigutatud wõtab ema oma lapse sülesse, on ju Jumal tema palwed kuulnud ja ei ole teda mitte hädasse jätnud.

Aktiselt rägisewad trepi astmed, rasked sammud on kuulda, koputatakse lühidalt ukse külge ja sisse astub wana